

PROGRAM ZA SOCIJALNO ZAŠČITO PRED PREIZKUŠNJO

DANES SE BO ODLOČILO, ČE NAJ DOBIVAJO DELAVCI KRAJEVNE MEZDE, ALI PO \$50 NA MESEC

Ves program glede nabave dela je na tehtnici. — Poglavitna točka je zadeva krajevne mezd. — Odločno svarilo senatorja Wagnerja. — Senator iz Kentucky pravi, da ogroža delavstvo predsednikov načrte. — Reliefna administracija je dobila 45 milijonov dolarjev.

WASHINGTON, D. C., 19. februarja. — Senatorji, ki so na strani vlade, so danes izjavili, da je treba za vsako ceno poraziti McCarranov dodatek k predsednikovi predlogi za pomoč in dobavo dela. Po njihovem mnenju, se bo ves predsednikov program zrušil, če bo senator McCarran podrl s svojo zahtevo.

Kakor znano, zahteva McCarran, naj dobivajo delavci, zaposleni pri vladnih gradnjah take plače kot jih dobivajo drugi delavci v krajih, kjer so vladne gradnje v teku. Vlada pravi, da petdeset dolarjev takemu delavcu popolnoma zadostuje.

Jutri se bo vršilo v senatu o tej važni zadevi glasovanje. Vlada nič ne prikriva, da bo predsednikova predloga jutri izročena težki preizkušnji. Zaenkrat ni mogoče domnevati, kako jo bo prestala. Večina na tej ali na oni strani bo le malenkostna.

Newyorški senator Wagner, ki je odločno na strani predsednika, ne soglašajo z njim o zadevi mezd.

V svojem današnjem govoru se je odločno zavzel za krajevne mezde ter napovedoval, da se bo ves predsednikov program za socialno zaščito zrušil, če bo vlada skušala zadovoljiti delavce le s petdesetimi dolarji na mesec.

Ako bo šla vlada s slabim vzgledom naprej, bodo tudi privatni podjetniki znižali svojim uslužbencem plače, vsled česar se bo nakupna sila zmanjšala.

Demokratski senator Logan iz Kentucky je takole odgovoril Wagnerju: —

— Bolj kot kdo drugi, ogroža delavstvo vladni program. Namesto da bi se nezaposleni zadovoljili z delom in plačo, so začeli po vsej deželi nasprotovati vladnemu programu. Po mojem mnenju nimajo prav. Jaz sem se za delavce vedno zavzemal, ko je bila pravica na njihovi strani, v tem slučaju se pa ne morem zavzeti zanje.

Senator LaFollette iz Wisconsin je mnenja, da vsota 4880 milijonov dolarjev, ki je določena za izvedbo vladnega programa, nikakor ne zadostuje.

Zadostovalo bi pa deset tisoč milijonov dolarjev.

Ker so sredstva, ki jih je imela na razpolago reliefna administracija skoro popolnoma pošla, ji je nakazal predsednik Roosevelt 45 milijonov dolarjev. To vsoto je prihranila Public Works Administration. Potemtakem bo imela reliefna administracija za mesec februar približno sto milijonov dolarjev za pomoč nezaposlenim.

Splošno prevladuje upanje, da bo kongres odobril predsednikovo predlogo, predno bo ta denar potrošen.

Pred senatnim finančnim odsekom je govoril danes Earl Browder, tajnik komunistične stranke. V govoru je ostro obsojal Wagnerjevo predlogo glede starostnih pokojnin in zavarovanja proti nezaposlenosti. Po njegovem mnenju bi predloga naložila na rame revežev vse breme zavarovanja.

Zagovarjal je predlog Lundeena, ki določa, naj se dohodke, ki znašajo več kot pet tisoč dolarjev na leto tako obdači, da bo mogoče pokriti s tem davkom stroške zavarovalnice.

WASHINGTON, D. C., 19. februarja. — Zbornični odbor za apropiacije je priporočil, naj se dovoli za leto, ki se konča s 30. junijem 1936, v ar-

Splošna zarota za odcepitev Ukrajine

VELIKI NEMIRI V JUGOSLAVIJI

Policija je streljala na črnogorske dijake. — Dva dijaka sta bila ubita in 50 aretiranih.

Podgorica, Jugoslavija, 19. februarja. — Dva dijaka sta bila ubita, več jih je bilo ranjenih in 50 aretiranih, ko je prišlo do demonstracij črnogorskih dijakov proti beograjski vladi. Demonstracija je bila odgovor na to, ker je bil črnogorski dijak Mirko Srzentić v Beogradu ustreljen.

Do streljanja je prišlo v prepiru med dvema črnogorskima dijakoma. Miloš Cijović, sin premožnega tovarnarja, je Ludo Radenkovića smrtno ranil. Umirajoč je Radenkovića potegnil revolver in ustrelil Cijovića.

Nato je policija navalila na skupino dijakov in ko so se ji postavili v bran, se je vnel kratak, pa vroč boj, v katerem je bilo 50 dijakov aretiranih. Dijaki so kričali: "Doli z vlado!" "Doli z morilci in diktaturo v Beogradu!"

Beograd, Jugoslavija, 19. februarja. — V spopadu med socialističnimi dijaki in policijo v Podgorici v Črnigori sta bila ubita dva dijaka in 10 težko ranjenih.

Dijaki so bili pred kratkim poslani z beograjskega vseučilišča domov. Vseučilišče je vlada zaprla, ker so dijaki vpriporili demonstracije, v katerih je bil ubit en črnogorski dijak. Njegovi tovariši so v Podgorici sklicali protestni shod. Pri tem je prišlo do prepira s srbskimi dijaki.

Ko je policija posegla vmes, so dijaki metali kepe snega in kose ledu in več policistov je bilo ranjenih. Policija je odgovorila s streljanjem z revolverji. 80 dijakov je bilo aretiranih.

Praga, Čehoslovaška, 19. februarja. — Gospodarski svet Male antante je pričel sejo, ki bo trajala en teden. Na seji bodo razpravljali o političnih in trgovskih problemih treh dežel.

KRI JE MOGOČE OHRANITI

Moskva, Rusija, 19. febr. — Ruskim zdravnikom se je posrečilo ohraniti svežo človeško kri 28 dni, predno so jo vbrzgali bolniku. Po dolgih poizkusih so tudi zdravniki dognali, da je kri človeka, ki je umrl nagle smrti, še vedno uporabna.

JAPONSKA ZRAČNA OBRAMBA

Tokio, Japonska, 19. febr. — Vojno ministrstvo bo izdalo za zračno obrambo Japonske \$72,500,000.

madne svrhe \$318,131,482. To bi bila največja vsota, ki je bila v zadnjih petnajstih letih dovoljena za obrambo dežele.

SPOR MED ZAGOVORNIKI

Hauptmann je zavrnil zagovornika Reillyja ter si je izbral Fisherja. — Na povratek Wilentza bi bilo nespametno čakati.

Trenton, N. J., 19. febr. — Bruno Richard Hauptmann, ki je bil v sredo zaradi odvedbe in umora Lindberghovega sina obsojen na smrt na električnem stolu, je v svoji smrtni celici odslovil svojega glavnega zagovornika Edwarda J. Reillyja ter mesto njega postavil Lloyda Fisherja, katerega je pooblastil, da skupno z odvetnikom Frederick W. Pope in Egebertom Rosecransom vloži priziv proti smrtni obsodbi pri sodniku Thomasu W. Trenchardu.

Prva Fisherjeva naloga bo predložiti sodniku Trenchardu ubožno izpričevalo za B. R. Hauptmanna, da bo okraj Hunterdon poravnal stroške priziva v znesku \$10,000. To pa je proti volji Edwarda J. Reillyja, ki hoče priziv odgoditi do časa, ko se generalni pravdnik David Wiltntz vrne s počitnic iz Floride. Ko je v petek Wilentz odpotoval proti jugu, je rekel, da ne ve, koliko časa bo ostal v Floridi.

"To je neumnost", je rekel Fisher. — Hauptmann bo že mogoče mrtev in v svojem grobu, predno se bo Wilentz vrnil.

WARDENKA Odstavljena

Granite, Okla., 19. februarja. Medtem ko 18 pobeglih kazencev, ki so razstrelni po prerijah in hribih, strahujejo ljudi in plenijo domove, je guvernator E. W. Marland v Oklahoma City naznanil, da bo Mrs. Wardens, ki je bila osem let voditeljica kaznilnice v Združenih državah, odstavljena s svojega mesta. Na nje-no mesto bo imenovan moški warden.

Pobegle kazence sledujejo na konjih, avtomobilih in z aeroplani.

V Sentinel, Okla. so trije begunci ukradli avtomobil, ki je bil last šerifa iz Washita okraja in predno so se mogli policisti poslužiti tvojih revolverjev, so kazenci pobegnili.

ROPARJI POBILI POLICISTE

Antung, Mandžurija, 19. februarja. — Tolpa 100 roparjev je napadla vojaško policijo, ko se je vrnila v Fengčeng s štiri-mi ujetimi roparji. Roparji so ustrelili 9 policistov, 12 pa ranili. Nato pa so roparji izgini-li v gore. Vojaške čete jih sledujejo.

SPORAZUM MED ITALIJO IN ABESINIJO

Pogajanja za nevtralnno ozemlje končano. — Rešiti je treba še dve vprašanji.

Addis Ababa, Abesinija, 19. februarja. — Abesinska vlada je objavila izjavo, ki naznanja, da so bila končana pogajanja za nevtralnno ozemlje med italijanskimi in abesinskimi čel-tami. Rešiti je treba še dve točki glede nasprotnega naziranja in razumevanja.

Italijani nasprotujejo abesinskemu predlogu, da bi bili v abesinski delegaciji vključeni nekateri inozemci, ki so v službi abesinske vlade. Obe delegaciji bosta razpravljali o vprašanju dostopa do nevtralnega ozemlja in o prehodu vavstirskih plemen.

Glede izvršitve ženevskega sporazuma trdijo Italijani, da ta sporazum obvezuje obe vladi, da takoj pričneta s pogajanja in doženeta odgovornost za dogodke pri Ualualu in da nato preidejo na določbo meje, toda brez posredovanja tretje stranke.

Rim, Italija, 19. februarja. Najmodernejši vlaki bodo vozili italijanske čete čez pušcave in skozi divje pokrajine Afrike, ako pride do kakega spopada med Italijo in Abesinijo.

Obenem z naznanilom, da je bilo odposlanih 2000 vojakov in Napolja v italijanske kolonije, je bilo tudi naznanjeno, da so bili poslani v Eritrejo vlaki, kakoršen je ameriški Zep-hyr, ki je podrl vse železniške rekorde.

Te "littorine", kakor imenujejo te železniške vozove, bodo uporabljali za prevoz "lete-teh škvadranov". V Somaliji je okoli 100 milj železnice, 200 milj pa jih je v načrtu.

V Italiji ni bilo objavljeno, da je Mussolini poslal vojaštvo na avstrijsko mejo v namenu, da prepreči nemški pokus priklopiti Avstrijo k Nemčiji, medtem ko bi bila Italija zapletena v vojno z Abesinijo. Na Brenner prelazu se nahajata dva italijanska armadna kor.

V SNEGU 18 DNI

Arhangel, Rusija, 19. febr. Pilot Golubev in dva njegova tovariša so bili rešeni 25 milj od Arhangela. Njih aeroplan je moral pristati v zamrznjenem močvirju in so živeli 18 dni ob drevesni skorji in travi. Iz delov aeroplana so napravili skije, s katerimi so se napoliti proti Arhangelu. Bili so najdeni v snegu omagani.

Naročite se na GLAS NARODA največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

NEMČIJA IN JAPONSKA STA PRIČELI SPLETKARITI

MOSKVA, Rusija, 19. februarja. — Sovjeti gledajo na nemški odgovor na francosko-angleški predlog s kritičnim očesom. Sovjeti so mnenja, da hoče Nemčija rešiti vprašanje poljskega koridorja na račun Rusije.

RUSIJI PRETI ZOPET LAKOTA

Pomožne družbe v Ženevi in na Dunaju apelirajo na svet za pomoč. — Moskva zanikuje poročilo o pomanjkanju.

London, Anglija, 19. feb. — Tri pomožne družbe, ki imajo svoj sedež v Ženevi in na Dunaju, so objavile skupno poročilo, po katerem preti Rusiji lakota, ki ne bo zaostajala za lakoto leta 1933. Ta oklie, ki se obrača "na vest celega sveta", so podpisali dunajski židovski nadrabimer dr. David Feuchtwang, dunajski kardinal Innitzer ter dr. Eugen Choisy in dr. Adolf Keller v Ženevi.

Vsled slabe letine je življenje kmetstva prebivalstva, zlasti pa onih nekollektiviranih kmetov, resno ogroženo, tako da je treba še pravočasno napraviti potrebne korake, da se prepreči katastrofa.

Objavitelji oklie ne delajo, kot povdarjajo, iz političnih nagibov, temveč poslušajo samo povelje človečanstva, da obrnejo pozornost na nevarnost, ki preti na pomlad tisočim nedolžnim možem, ženam in otrokom. Različne mednarodne pomožne družbe podpirajo ta oklie.

Moskva, Rusija, 19. febr. — Sovjetske oblasti označujejo poročila o preteči lakoti kot izmišljotino in kot poskus postaviti sovjetsko unijo v slabo luč. Kot dokaz temu uvaja sovjetska vlada številke, iz katerih je razvidno, da je bila lanska letina mnogo boljša kot leta 1933 in da je mogoče vse-povsod videti znatno izboljšanje.

KRALJICA BO ŠLA V SAMOSTAN

Pariz, Francija, 17. febr. — Belgijska kraljica-vdova Elizabeta, ki globoko obžaluje smrt svojega moža kralja Alberta, se resno peča z mislijo, da stopi v samostan. Kraljica Elizabeta se je prvič pokazala v javnosti po smrti svojega moža, ko se je udeležila obhajanja prve obletnice kraljeve smrti. Kralj Albert se je 17. januarja 1934 ubil, ko je padel pri plezanju na goro blizu Namurja v Belgiji. Njen sin kralj Leopold III. ji zelo brani, da bi stopila v sa-

"Pravda" pravi, da želi Nemčija pričeti pogajanja z Anglijo glede edinega vprašanja o zračni zvezi. Vseh drugih vprašanj se hoče Nemčija izogniti. Pri tem upa, ko bo enkrat ustregla Angliji glede zračne zveze, kar je za Anglijo velikega pomena, da bo Nemčija dobila dovoljenje Anglije, da se razširi proti vzhodu in jugu.

Z drugimi besedami, "Pravda" je mnenja, da je namen, nemškega odgovora Angliji med Anglijo in Francijo zabiti zagovzdo.

Kot trdi "Pravda", sta Nemčija in Poljska dogovorjeni, da dobi Poljska Litvinsko ter njemenski koridor do morja v zameno za gdanski koridor ter premogarske in želez- ne okraje Ukrajine v zameno za Šlezijo. Z nemško pomočjo bi mogla Poljska popolnoma obkoliti Litvinsko.

Memel bi dobil posebno upravo s prosto trgovino in zvezo s poljskim ozadjem. Gdini- ja, ki je poljsko pristanišče v gdanskem koridorju, bi dobila slično upravo pod nemško nadvlado.

Medtem pa bi se Poljska s pomočjo nemških bajonetov polastila Ukrajine in bi vrnila Slezijo Nemčiji. In rešitev tega najvažnejšega evropskega vprašanja bi bila dosežena na račun sovjetske Rusije.

S Poljsko je Nemčija v tem oziru že sporazumljena. Nemčija potrebuje s edaj samo še privoljenje Anglije, nakar bi prišla Francija v položaj, da ne bi mogla ukreniti ničesar, kadar bi Poljska in Nemčija udarili na Rusijo.

Nemčija pa ne bo pričela prej, dokler ni Japonska pripravljena. Japonska pa ne bo prebavila, kar je odjedla Kitajski, t. j. železnice in cest ne bo zgradila še v dveh letih.

Pri tem je Rusija samozave- stna. Armada narašča z vsakim dnem; železa pridelala mnogo več kot Nemčija in zaostala samo še za Združenimi državami. Rdeča armada je tako preskrbljena z modernim orožjem, da more voditi vojno na dveh frontah. Vojne ne mara, pa se je tudi ne boji.

mostan, toda kraljica bo najbrže ostala pri svojem sklepu. Elibabeto je smrt njenega moža tako potrla, da ves čas živi samotarsko v palači v Laakenu.

Sestra kralja Alberta princesa Jospina, ki je vdova po hohenzollernskem princu Karolu, je kmalu po smrti svojega brata stopila v samostan v Freiburgu v Nemčiji.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Published Every Day Except Sundays and Holidays. Single copy 10 cents. In Advance: 3 months \$2.50, 6 months \$4.50, 1 year \$8.00.

Advertisement on Agreement. "Glas Naroda" takes every day except Sunday and holidays. Duplicates of this paper are sent to all subscribers.

PRIJATELJSTVO SE KRHA

Pred par tedni so začele prihajati v Združene države take in slične brzojavke:

— Dne 18. februarja se odpeljem iz Hamburga.

Brzojavke so pošiljali svojim sorodnikom člani ameriškega poslanstva oziroma konzulata v Moskvi.

Ameriški državni tajnik Cordell Hull je namreč sklenil odpraviti ameriški konzulat v Moskvi ter zmanjšati število uradnikov, zaposlenih pri tankajšnjem ameriškem poslanstvu.

Ameriška vlada se hoče maščevati nad Sovjetsko unijo, ker slednja noče poravnati dolga, ki ga je napravila v Ameriki Kerenskijeva vlada.

Sedanja moskovska vlada je zahtevala od Združenih držav kredit, da bi mogla nakupiti večje množine blaga. Pa ga ni dobila.

Pri ameriškem poslanstvu v Moskvi je bilo nad sto uradnikov. Njihovo število je bilo skraćeno na 68. Pri Japonskem in ameriškem poslanstvu jih je dosti več.

Poslanik W. C. Bullitt leži bolan v Philadelphiji ter se bo vrnil v Moskvo, kakorhitro bo okreval.

Prijateljstvo med Združenimi državami in Sovjetsko unijo se je pričelo krhati.

Po obnovi diplomatskih odnosov sta si obe države obetali druga od druge velike dobičke in prednosti.

Nekateri so prerokovali, da bo trgovski promet segel v silne milijone, dočim znaša zdaj komaj štirindvajset milijonov dolarjev na leto.

Sovjetski komisar za zunanje zadeve Maksim Litvinov je utihnil. Ni pa še dolgo tega, ko je ponosno izjavljal, da je Moskva pripravljena kupiti od Amerike — na kredit seveda — za tisoč milijonov dolarjev blaga.

Odpoklic ameriškega generalnega konzula iz Moskve je navdal Nemce in Japonce z velikim zadovoljstvom. Iznebili so se nevarnega tekmeca.

Namesto ameriškega blaga bo šlo v Rusijo japonsko in nemško blago.

JUNAŠKE ŽENSKE

V Murray, Ky., je izbruhnil v bolnišnici požar. Gost dim je napolnil vse sobe in ogoril se je z veliko naglico širil.

Bolniške strežnice so se podale takoj na delo. S pomočjo nekaterih zdravnikov so spravile vse bolnike na varno. Štiri strežnice so odnesle na prosto 280 funtov težkega moža, ki je baš prestal težko operacijo in je imel obe nogi v mavcu.

Drugi slučaj se je pripetil v Granite, Okla. Iz tamkajšnje kaznilnice je pobegnilo 31 kaznenec, zatem ko so ubili enega stražnika, dva pa nevarno ranili. Kaznilnica je podrejena neki ženski. Hladnokrvno je dajala navodila in osebno vodila zasledovanje. Nji gre glavna zasluga, da so bili v kratkem času skoro vsi begunci zopet na varnem.

Velik požar v Čakovcu.

Ponoči je izbruhnil požar v galanterijski trgovini Samuela Nitija. Od visokih plamenov je bil razsvetljen ves Čakovec. Gašenje je bilo zelo naporno, ker je bila trgovina polna predmetov iz celuloze in drugih lahko gorljivih snovi. Od požarščice se je širila strašna vročina, okolice pa so vnelimir-

jale tudi močne detonacije. Vsi napori gasilcev niso mogli rešiti velikoga skladišča. Zgorlele so vse zaloge. Ker je bilo skladišče zgrajeno z armiranega betona, se je vendarle posrečilo lokalizacija nevarnega požara. Škoda cenijo povprečno na milijon dolarjev. Vzroka nesreče še niso ugotovili.

ITALIJA IN JUGOSLAVIJA

Med različnimi prednostmi italijansko-francoskega zblizanja je treba zabeležiti tudi uspeh, da se je spravilo s sveta nevarno ognjišče sporov, namreč jadransko napetost med Italijo in Jugoslavijo. Kot najvažnejši balkanski člen v francoskem zavezniškem sistemu se je tudi Beograd obenem Parizom približal Rimu, tako da je preko noči nastala sprememba politične atmosfere v jugovzhodni Evropi. Znatno je olajšalo omiljenje napetosti srečna rešitev jugoslovanske vladne krize, s katero je prišel na krmilo Jevtič. Italijansko javno mnenje priznava novemu ministrskemu predsedniku v sosednji državi, da je srečno sestavil vlado, ki naj hkratu izvede politični testament kralja Aleksandra in izpelje zunanjo politiko v umerjenejši smer.

Italijansko-jugoslovanski odnosi so v preteklih letih ponovno povzročali skrb in bojazen francoski diplomaciji. Da bi se premagale difference, je bila leta 1926 sprožena misel o sklenitvi francosko-italijansko-jugoslovanske pogodbe. Ta poskus pomirjenja pa se je zaključil v novembru 1927 samo z dvostransko, namreč francosko-jugoslovansko prijateljsko in arbitražno pogodbo, ki je bila registrirana pri Ligi narodov in ki je bila v Rimu slabo sprejeta.

Globlji razlog, zaradi katerega Italija ni hotela sodelovati pri tej pogodbi, je razbrati iz odnosov Rima in Beograda napram Albaniji. Italija se je zelo bala zblizanja Albanije z Jugoslavijo, češ, da bi jugoslovanska nadoblast obali pomnila nevarnost za vzhodno obalo Italije. Na jugoslovansko-francosko prijateljsko pogodbo je zato odgovorila Italija z italijansko-albansko vojaško zvezo za dobo 20 let. Italija je albanske luke spreminila v baze za svoje vojne brodove, v deželi je ustanovila dolge verige utrjenih postojank in zgradila strateške ceste. Gradila je mostove in organizirala albansko vojsko. Z utrditvijo otoka Sasena, ki leži pred Valono, je zaprla Jadransko, vzdolž albanske obale pa je postavila baterije težkega topništva. Enako, je imela tudi avstrijska politika Italije v glavnem namen, da v potrebi oklene z albanske in avstrijske strani jugoslovansko državo kakor kleščo in jo torej ogro-

ža na treh frontah. Odstopitev Sofije od italijanskega sistema in uvrstitev Bolgarije v jugoslovansko fronto pa je vsakakor povzročila znatno oslabilitev albanske fronte Italije.

Tak je bil položaj, ko se je začela italijansko-francoska akcija za sporazum. Nad Jadransko morje so se kopičili oblaki neprestanih nesoglasij in vedno bolj napovedal izbruh viharja. Podpis italijansko-francoskih dogovorov v Rimu pa je učinkoval kakor čudež. Megla nad Jadransko morje se je razkldila čez noč in Rim ter Beograd sta se mogla zopet pogledati z jasnim očiščeno. Z zadovoljstvom so ugotovili, da ni med Italijo in Jugoslavijo nobenih bistvenih nasprotov in da so bile vse dosedanje težkote med obema državama v glavnem psihološkega značaja. Ker je Jugoslavija po svoji funkciji predstavljala italijanskim jadranskim interesom nasprotujoči francoski sistem, je morala po prestanku te funkcije obenem izginiti tudi atmosfera, ki je delila Rim in Beograd.

Na jadranskem področju se more torej v kratkem pričakovati obnova dobrih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Posebnih vzrokov za sovražstvo ni, razen morda na obeh straneh obstoječih iredentističnih stremeljenj, ki pa se ne podpirajo niti iz Rima in iz Beograda. Na jadranskem področju torej manjkajo vsi resni vzroki za italijansko-jugoslovansko nasprotstvo. Pač pa obstajajo nešteti združevalni elementi, predvsem na področju izpolnjujočega se gospodarstva obeh držav. Kako močni so ti elementi, je razvidno že iz dejstva, da so celo potem, ko je politično sovražstvo med Rimom in Beogradom doseglo višek napetosti, vedno procvitali medsebojni gospodarski odnosi in se celo močneje razvijali, čim sovražnejši sta si bili nasproti politični fronti. Te po naravi ustvarjene odnose je med italijanskim in jugoslovanskim gospodarstvom spoznati in izkoristiti v polnem obsegu, je sedaj naloga poklicanih državnikov. Ekonomsko zblizanje bo nato privedlo tudi do popolnega političnega sporazuma.

Advertise in "Glas Naroda"

Dopisi.

Barberton, Ohio.

Ker se iz Barbertona zadnje čase ni nobeden nič oglasil, vem, da ste mislili, da smo zmurznili v tem hudem mrazu in snegu.

Dobrih novic ni dosti, slabe pa meradi omenjamo, vendar pa danes napravim izjemo.

Zvedela sem žalostno novice, da se je član Slovenske Godbe John Koprivnik ponesrečil z avto, ko se je zjutraj vračal z dela. Poškodbe niso nevarne, in upamo, da bo kmalo okreval.

Članica in ustanoviteljica Gospodinskega kluba Mrs. Francis Ujčić je bila tudi zelo nevarno bolna, vendar pa se ji zdravje obrača na bolje in upamo, da bo kmalu zopet med nami.

Ker bo predpusta kmalo konec, je Gospodinski klub Slovenskega Samostojnega Društva "Domovina" sklenil, da priredi plesno veselico v soboto 23. februarja zvečer.

Za ples bo igrala Slovenska Godba, kar se tiče jedi in pijače, smo zagotavljeni, da bo vse najboljšje, ker je v se v oskrbi naših gospodinj.

Ker so bili stroški za novo namizno posodo precej visoki, upam, da se bodo rokaji in rojakinje obilo odzvali našemu vabilu in da bo veselica imela dober uspeh.

Mary A. Hiti, tajnica.

S pota.

Ko je v nedeljo v Calistogo, Cal. posijalo soluce preko visokih gora, se odpravim na obisk k bolnemu prijatelju Jakobu Simiču v St. Helenu, kamor je z avtom razmeroma kratka vožnja.

Ljubka postrežnica drami bolnika in mu napoveduje obisk, on pa le globoko diha in se dolgo ne more zdriniti. Ko se predrami, mu povem, kdo sem. Zadnjice sva se videla leta 1906 v tedaj precej veliki slovenski naselbini Oat Hill, Cal. kjer je bil svoječasno velik srebrni rudnik, ki pa sedaj počiva. Danes živi tam le par slovenskih družin. Tudi Simič je živel v Oat Hill v svoji koči, dokler pa ga ni na Novega leta dan zadel mrtvoud. Med pogovorom me je prosil, naj sporočim pozdrave njegovim dobrim bratom, ki imajo veliko trgovino z mešanim blagom v Sheboygan, Wis. in lepo skrbje zanj. To so res pravi bratje, katerim vsa čast.

Ob pogledu na bolnika sem se spomnil, da sem nedavno tudi jaz ležal v bolnišnici ter si nisem mogel nič pomagati. V spomin mi je prišel dogodek iz mladosti. Materi se je ubil lonec, in dala ga je slovaškemu piskrovcu, da ga je povezal in ga nato zunanjo dobro namazal z nekim mazilom, ki je močno dišalo po česnu. Lonec

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

Peter Zgaga

Hauptmannova usoda je kolikortoliko započeta. V tednu, ki se prične dne 18. marca, bo moral umreti.

Advokati so mu izposlovali "ubožno spravevalo", s katerim skušajo dobiti od države New Jersey deset tisoč dolarjev za pokritje stroškov priziva in ponovnega procesa.

Med advokati se je pojavil razkol: Reilly pravi, da ima on vsa stvar v rokah, dočim se smatra Fisher za edino pravega pravnega zastopnika. Prepri traja lahko do 18. marca, ko bo že prepoznano. Za Hauptmann namreč.

Z no edino izjemo je bila s procesom izguba na vseh koncih in krajih. Najbolj je na izgubi Hauptmann, ker se bo moral s smrtjo pokoriti za zločin.

Državo New Jersey je veljal proces nad pol milijona dolarjev. Zagovorniki niso ba je ničesar dobili. Obtoženec je oblast pobrala ves denar, prijatelji pa tudi zapuste prijatelja, kadar pride v nesrečo.

Edinole nekaterim porotnikom se obeta lep zaslužek. Čital sem namreč, da bodo nastopali v nekem gledališču in da bo dobil vsak po tristo dolarjev na toden.

Kdo ve, koliko bi plačali Hauptmannu, če bi bil oproščen in bi se hotel kazati na odru!

Iz starega kraja poročajo, da so z dovoljenjem ministrskega predsednika Jevtiča zopet stopile na površje stare politične stranke, ki jih pet let prišilnega molka ni moglo ubiti.

In tako opažam v listih izraz "liberalce" in "klerikalec". Kmalu bomo čitali o "furovskih kuharicah", o "debelih vampih", "kurjih britofih", "veleizdajaleh" in "bivših avstrijskih podrepmikih".

Uboga domovina, s kakšnimi sredstvi rešujejo!

Nekateri propagirajo idejo za enotni jugoslovanski jezik. Kakšen naj bo ta jezik? Pa menda vsaj ne tak, kot se ga od časa do časa poslužujejo nekateri jugoslovanski uradi.

Beogradska mestna občina je imela naprodaj več raznolikih stvari.

Kdor pa hoče kaj prodati, mora oglaševati. In vsled tega je v listih razglasila, da ima to-le naprodaj:

2 para veša; 11 rafa; 1 čivuluk; 34 raznih holic; polovico špenadla; 3770 metara pantlika; 13439 tučeta kconca raznog; 5 tučeta kvasne za kragne; 680 furura za kragne; 388 komada kragni skrojjenih; 186 kob. šnala; 1 kutija mustre; 360 metara bortne za veš; 30 metara kvestovanog umetka; 3950 metara azura; 7 čebadi stari; 7 flanela za peglanje; 1 šrafstok; 50 metara pastola; 2 kom. mengelica; 2 para makaza za pleh; 1 šubler; 23 komada raznih mašina; 12 komada raznih kajseva; 1 mašina za umnožavanje; 1 pisača mašina i 4 fotelje; 1 velika fotelja; 1 kaseca pancer; 2 lusteri; 1 kožni putni kofler; 1 štamparija za štembliranje; 1 krevet in šporet; 1 tepih za pod; 1 amrel; 1 šifonjer; 1 piehan umivao-nik; 1 natkasn; 3 šustikle; 1 smir šajba.

Jaz bi morda kaj kupil, toda vsega ne razujem.

Moj prijatelj Ivo, ki je precej dobro podkovan v jugoslovansčini (sicer pa fajnski človek) mi je pojasnil, da pomeni "šporet" ognjišče (Sparrherd), da je "amrel" naša kranjska marelja in da je "natkasn" (Nachtkasten) shramba za posodo, na katero sedejo ministri, kadar resignirajo.

Za Velikonoč DENARNE POŠILJATVE Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. V JUGOSLAVIJO: Za \$ 2.75 Din. 100, \$ 5.25 Din. 200, \$ 7.50 Din. 300, \$ 12.— Din. 500, \$ 23.85 Din. 1000, \$ 47.50 Din. 2000. V ITALIJO: Za \$ 9.35 Lir 100, \$ 18.25 Lir 200, \$ 44.50 Lir 500, \$ 88.20 Lir 1000, \$ 176.— Lir 2000, \$ 352.— Lir 3000. KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI. Za izplačilo večjih zneskov kot sgoraj navedeno, bodite v dimarjih ali tirah dovoljupemo le bolje pogoje. OPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJEH: Za izplačilo \$ 5.— marala poslati \$ 5.78, \$ 10.— " " \$ 10.55, \$ 15.— " " \$ 15.40, \$ 20.— " " \$ 20.25, \$ 25.— " " \$ 25.10, \$ 30.— " " \$ 30.25, \$ 35.— " " \$ 35.10, \$ 40.— " " \$ 40.25, \$ 45.— " " \$ 45.10, \$ 50.— " " \$ 50.25. Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.— SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PAIN-EXPELLER Zoper revmatične bolečine zahteva je svetovnoslavni ANCHOR PAIN-EXPELLER Pain-Expeller vedno prežene bolečine KILLS PAIN.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Važno za potovanje. Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vselej našo dolgoletno skušnjo Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila. Mi preskrbimo vse, bodisi potnikje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške. Nedravljeni naj ne odlašajo do sadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec. Pišite torej takoj za brezplačna navodila in samostavljamo Vam, da boste počeni in udobno potovali. SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

M. ZOŠČENKO:

SOCIJALNA OSKRBA

Bratej, že davno sem vam hotel pripovedovati o mladem komunistu Griši Stepančikovu, ali bes ne plantaj, vselej sem na to pozabil. In ker čas ne stoži, je od tistega dogodka že kar pol leta. Okoliščine v katerih so zalotili fanta, niso bile nič kaj prijetne: imel je meščanske težnje, hotel je izpodkopati komunistično misel. A dovolite mi, da osvetlim zadevo z vseh strani. Kolikor mi je znano, se je to odigralo v Moskvi. Mogoče tudi ne v Moskvi, na Moskvo sklepam samo po slogu dogodka. Stvar ima namreč moskovski polt. Vendar pa ne morem prisočiti, če se je res tam zgodilo. "Rdeči list" je poročal samo, da se je to primerilo v celici tovariša Sevjaraova.

Takole je bilo: Ta neobdajatevna Griša Stepančikov je bil vdanjen v Sevjaraovljevi celici. Nekega lepega dne je izgubil tri zobe. Kako je prišlo do tega, zopet ni znano. Mogoče je pripomogla prokipevajoča sportna kultura. Mogoče pa se je samo zaletel v drevo, ali pa je jedel preveč sladkorja v svojih mladih letih. Nu, gotovo je le toliko, da ni izgubil teh zob v pijanosti. Kaj takega je pri Griši izključeno.

Tako je torej živel Griša brez treh zob. Vsi drugi so bili na svojem mestu. Ti trije so mu — kakor v sramoto — manjkali. Pri tem ne smemo pozabiti, da je bil Griša mlad fant in zelo vsestranski mladenič. Brez treh zob, ki so mu manjkali. Pri tem ne smemo docela nezanimivo. Kaj pa pomeni življenje s takšnim defektom? — Zvižgati ni mogoče, tudi cigarete ni mogoče spodobno držati v ustih. Besede se izgublajo v zvižganju, jed teče po ustnicah in bradi. Treba si je bilo torej pomagati. In Griša si je skušal pomagati. Najprej je skušal zamašiti vrzel z voskom — brez uspeha, seveda. Slednjic si je toliko prihra-

nil, da je mogel k zobnemu zdravniku. Rekel mu je: — Če že ne gre drugače, prosim, vstavite mi tri umetne zobe. Zdravnik se ni dal dvakrat prositi. Vstavil mu je tri zlate zobe. Kakšen je bil Griša potem, se skoro ne da povedati. Napravljal je vtis jako imovitega človeka. Kadar je odprl usta, je bil — naravnost rečeno, podoba. Ljudje se ga niso mogli nikoli nagledati.

V celici stranke pa so ga prav zaradi tega začeli gledati po strani. Dovolj je bilo, da je odprl usta — že so vsi zijali vanj. Tudi, kadar ni govoril, se mu ni godilo boljše. In na tale stale so malenkostne besede, nevažna vprašanja: Kje je dobil Griša te tri zlate zobe? Kdaj so se v njem porodile kapitalistične težnje po zlatu v ustih? — Od kod te meščanske navade? Ali ne more, so vpraševali, ali ne more dober komunist jesti tudi z vrzeljo v zobeh? Pri prihodnjem sestanku je bilo na dnevnem redu vprašanje, če je takšna respoloh dopustna? Zborovalci so sklenili: Zlati zobje pomenijo, da je človek obrnil komunistični in njegovim idealom hrbet. Zato so pristaši stranke sklenili napovedati zlatim zobem boj. Zlati zobje, je bilo sklenjeno, se morajo takoj izročiti strankarskemu fondu, kjer pa se to ne izvede, se je treba posvetovati s strankarskim svetom.

Ko je bilo zborovanje končano in resolucija sprejeta, je vstal predsednik in povzel besedo. Nakopal je Griši v kelih mnogo grenkobe, ko je dejal: — Čeprav sem predsednik, mi takšne reči še nikoli niso prišle na um. Dovolite, tovariši, da vam povem, da tudi jaz nimam več kočnikov, ampak samo še skrbine. In vendar živim. Zvečim, kakor morem, sam Bog si ga vedi, kako. Časih si moram celo s prsti pomagati, glavno je, da gre. Še

nikoli se me niso lotile tako prešerne misli.

Griša Stepančikova je začelo po teh besedah resno skrbeti. Rekel si je: Kaj, brezposelnim da bom moral darovati svoje zlate zobe? In je zaplakal. Izjavil je, da mu je zdravnik zobe zalil z neko tekočino in da se ne dajo izreči. Nikakor ga niso mogli pregovoriti, da bi si jih bil izdrl. Kaj se je potem zgodilo z njim ni znano. Verjetno pa je, da je strčal iz stranke.

OČI, KI VSE VIDIJO

Grof Jaehym di Santa Clara vzbuja v Parizu splošno pozornost s svojimi čudnimi očmi. Prišel je iz Madrida, kjer mu pravijo "grof z rentgenizirajočimi očmi". Mož vidi namreč vse v zaprti kovinasti skrinjici, kakor da bi bila iz stekla, pa tudi sicer ne poznajo njegove oči nobene ovire. Grof vidi skozi usnjeno aktovko, kaj je v nji, in zamenja bi mu prikrival, da nimaš v denarnici denarja, če bi si ga hotel izposoditi od tebe. Tudi v žep ti vidi njegove oči. Seveda se zanima za te čudne oči tudi zdravniški svet in učenjaki. Nedavno so grofove oči preizkusili in vsi navzoči so strmeli. Tako so napisali na papir besedo z nevidnim črnilom, položili papir v usnjeno aktovko in jo zaprli v kovinasto skrinjico. Grof je prečital besedo, tako kakor bi bila napisana z vidnim črnilom in spravljen papir v stekleni posodi.

Ti poskusi spominjajo na znanega telepata Kalna in povsem razumljivo je, da mnogi trdijo, da gre za spretno triko, da grof s svojimi očmi samo vara ljudi. Take oči se sicer pojavljajo redko, vendar bi bilo pa napačno misliti da so plod domišljije. Znanstvenost se imenuje ta lastnost metasomskopija. Dobro bi bilo, če bi imejli take oči cariniki, ker bi ne bilo mogoče utajiti pred njimi nobenega carini podvrženega

blaga, pa tudi poslovanje carinskih organov na obmejnih postajah bi ne bilo tako zamudno.

DEDIČI ANGLEŠKEGA MILIJONARJA

Angleški milijonar je vse nekaj drugega, kakor pa kak drugi. Angleški funt sterling je vreden kakih pet ameriških dolarjev.

Anglija ima mnogo imenitnega bogastva in tudi nekaj imenitnih ljudi. To nam sprizunje oporoča pred kratkim umrlega lorda Riddella. Oporoko so te dni odprli. Lord Riddell je bil lastnik nedeljskega lista "News of the World", ki je najbolj razširjen angleški list. Poleg tega je imel tudi več drugih časopisov. Riddell je bil spočetka odvetnik.

Še ko je živel, je storil mnogo dobrega za ljudi, ki delajo pri tisku, ter za odvetniški stan. Podpiral pa je tudi sport no igro golf, v kateri je sam večkrat igral razvedrila.

Zapustil je 1,838,902 funt Sterlingov premoženja. Svojo ženo je dobro oskrbel. Zapustil ji je čistih 100,000 funtov premoženja, davke za to premoženje je že sam poravnal. Poleg tega ji je določil 8000 funtov letne rente, več hiš ter vse, kar je sam rabil. Ona se torej ne more pritoževati.

Mnogo sročje pa je s svojo oporo povzročil pri drugih, ki bodo deležni precejšnjih neobdajanih volil. Prva tajnica in knjigovodja sta dobila vsak po 2000 funtov, kuharica in prvi sluga vsak po 3000 funtov, drugi tajnik 5000 funtov, poleg tega pa še rento 800 funtov.

Sofer je dobil 500 funtov in poleg tega rento 300 funtov. Vsak izmed njegove služinčadi, ki je pri njem služil vsaj zadnje leto, je dobil po 200 funtov.

Dragocenih volil so bili deležni tudi ljudje, ki so bili v življenju kakorkoli v stiku s pokojnikom. Tako je Lloyddu Georgeru zapustil 100 funtov, ker je med vojno deloval pod njegovim uradovanjem. Lloyd Georger se je imel zahvaliti, da je dobil plemstvo. Obdaril je z volili tudi Winstona Churchilla ter tajnika družtev časopisnih založnikov in lastnikov — vsak je dobil po 1000 funtov.

Zelo lepo se je spomnil svojih časnikarskih nastavljenecov. Devet urednikov njegovega tednika "News of the World" je dobilo vsak po 2000 funtov. Poleg tega je še vsakoteri uslužbenec njegovih podjetij dobil posebno nagrado v velikosti šesttedenske plače. Ta volila so v njegovi oporoki najbolj zanimiva. Precej je odšepnil od svojega premoženja.

Premoženje pa je takole razdelil: Eno tretjino dobi časopišni sklad, drugo tretjino bolnišnica Royal Free, eno šestino pokojniški sklad tiskarjev, da bo izplačeval potrebnim članom pokojnine, eno šestino pa dobrodela organizacija odvetnikov.

Posobna volila je zapustil za bolnišnice in knjižnice, 5000 funtov za podporni fond časopišnih prodajalcev in 5000 funtov bolniški sestri, ki mu je nazadnje stregla.

Največ pa je dobil finančni minister, ki mu bo davek na to dediščino vrgel 784,021 funtov.

KATASTROFA "DERNHIFTA"

Zadnjega januarja proti večeru se je ponesrečilo potniško letalo, ki je redno vozilo na progi Kraljevec-Berlin. Nesreča je nastala tako, da se je aeroplan neprostovoljno dotaknil zemlje, ko je skušal za silno pristati v Stettinu. Posadka in potniki, ki so bili v kabini, so plačali to nezgodo z glavami. Poleg posadke so bili usmrčeni potniki: Bieberstein iz Kraljevca, Lang iz Gdanska, Gleitz iz Kraljevca, Somtag iz Gdanska, Schulz iz Zopota, Rhode iz Kraljevca, Rudelsdorff iz Berlina in Diotor iz Bremena.

Aeroplan je odletel točno ob svojem času iz Gdanska proti Berlinu. Ker pa je vladalo megleno vreme, se je pilot odločil za pristanev v Stettinu. Malo pred padeem na zemljo je pilot javil višino letala 400 m, nekaj časa nato 220 m. Obenem s tem poročilom je prišla vest, da se začelja na

nosilnih ploskvah nabirati led in da je prizadeta tudi antena. Kmalu po tem poročilu se je zgodila nesreča, ki je največja, kar jih je doslej zadela nemško-ruski zračni promet v zadnjih trinajstih letih.

SMRTNA NESREČA V RUDNIKU

Pri Sv. Lenartu pri Veliki nedelji je rudnik Pogorela. Pred kratkim se je dogodila v rudniku nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. Okrog 10 ponoči se je vdrla zemlja v rovu ter podsula rudarja Petra Žizka iz Podgorec. V bližini stala dva tovariša, ki jima je nesreča prizanesla. Oba sta se takoj z vso vneto oprijela odkopavanja ponesrečenega Žizka. Bila pa je pomoč prepozna. Predno so ga odkopali, je Žizek že izdihnil.

ZBIRKA zanimivih povesti

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. VEČINA KNJIG JE OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI. V ZIMSKEM ČASU JIH BOSTE ČITALI Z UŽITKOM

Table listing various books and their prices, including titles like 'Andrej Hofer', 'Beneska vedeževalka', 'Belgranski biser', etc.

- Do moževega srca Piše Sidney Snow

Če se hočete "pobavariti", tukaj je par navodil.

DOSTI oseb mi je že pisalo, naj jim povem, kako se pripravljajo razne jedi s pivom. O takih jedeh so čuti v stari domovini in bi jih radi tudi tukaj poskusili napraviti. Nekateri me vprašujejo, če je dobro mixti nekoliko piva v juho. Takim povem, da raje izpijem steklenico piva kot da bi ga vlival v juho. S tem pa seveda ni rečeno, da se ne more napraviti juhe s pivom. Tukaj je staro navodilo iz Češke, dežele izbornega piva in izbornih jedi.

JUHA S PIVOM

Zavrj kvart piva in kvart mleka, toda vsako posebej. V pivo stresi žlico sladkorja, v mleko pa malo soli. Ko oboje zavre, zlij mleko počasi v pivo. Utepi tri jajca, dodani nekoliko mleka in zlij v juho. Vse je treba dobro premešati.

JUHA S PIVOM IN RŽENIM KRUTOM

Zreži tri rezine rženega kruha v kocke. Dajte jih v kotel, v katerem je kvart piva in kvart vode. Pridenite ščepec soli, ščepec kumne in malo zmečkanega česna. Ta mešanica naj dobro uro vre. Utepi štiri jajca v čiš smetan ter jih vlij v vrelo juho. Vse skupaj je treba dobro mešati.

RAKI V PIVU

Zlij kvart piva in kvart vode v kotel ter pusti zavreti. Prideni žličko soli, sok ene limone, dvoje lorberjevih peres ter žlico worcestshire polivke in malo popra. Kuhaj pet minut, potem pa pridni bodisi sveže rake ali rake iz konzerve. Kuhaj, da bo mehko in postavi na mizo. Jed je izvrstna ter se izborno poda s pivom.

PIVO Z ROAST-BEEFOM

Ako zliješ na pečen kos govedine čušo piva, bo dobilo meso izredenokus, pa tudi polivka bo boljša.

PIVO S SIROM

V skledo daj nekoliko camembert ali biederkrantz sira, prilij nekoliko piva in dobro zmesaj. Prideneš lahko tudi nekoliko sesekljane četule ali oliv. Eni imajo radi tudi sesekljano zeleno kislice. Vse to je treba mešati, da se prične vleči in je mogoče namazati na kruh. Za to je najbolj primeren bel ali ržen kruh. Moški ljubijo take sendviče tako kot ljubijo ženske cvetlice. Poznani pa tudi nekatere ženske, ki jim prija ta jed. Da se k temu najbolj poda vrček dobrega piva, je umevno samo po sebi.

KATASTROFA PARNIKA "MOHAWK"

V bližini obali države New Jersey se je po koliciji z nekimi tovornim parnikom potopil parnik "Mohawk". 46 oseb je izgubilo življenje. Ostale potnike in mornarje so rešili čolni-obrežne straže. Slika vam predočja prizor, ko odnašajo rešence na kopno.

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

31

Ko sliši svoje ime, ga navda nova moč; stisne pesti, kot bi hotel premagati bolečino, dvigne obraz proti njej in strese z glavo, kot bi hotel reči: — Saj me ne boli!

Zopet gresta dalje, korak za korakom. Konečno dospeta do kočee; le s težavo se posreči Gitli spraviti Hajmota do ležišča; spusti ga na volčjo kožo ter potisne blazino pod njegovo glavo. Nato pa sama omahne vsled izmučenja, poloti se je omotica in težko diha, tresoč se po rokah in nogah, sedi nekaj časa z zmedenimi mislimi na klopi. Ko se razvedri, opazi, da se je Hajmo zopet onesvestil. Skoči k njemu; ko začuti lahko dihanje in lahni, toda redni utrip njegovega srca, je bila zopet potolažena. Vstane ter se z obema rokama prime za glavo: kaj je morala, kaj je mogla storiti? Tuka, v tej samoti, prepuščena sama sebi? Toda ne vzdihuje in se ne pritožuje. Najprej premišlja, nato pa gre na delo, z veliko naglico, pa vendar mirno in premišljeno. Ni še razumela cele teže resnosti, ki je ležala na njenih ramah. Toda iz otroka je postala žena, ki sicer še ni slišala in razumela tako naglo zbujenega jezika svojega srca, toda je bila poslušna svojemu prisilnemu povelju, kot v zraku majajoči se list sili viharja. Junsko in zmage vesela se bori za smrtno ranjenega, zapuščenega moča, ne da bi vedela, da se je borila za največje dragocnost svojega življenja, za življenje svojega — ljubljena.

Kar je Gitli občutila, se je skrivalo pred njo v otroški misli: da mora z dušo in telesom služiti temu možu in da se mora na njem pokoriti za to, kar je na njem zakrivila morilska roka njenega brata.

Pri revščini svojega življenja, katerega je bila deležna pod solarjevo streho, se je Gitli že kot otrok naučila ogniti se marsikateremu zlu za lastno roko, brez tuje pomoči. In to ji je sedaj prišlo prav. Pri gledanju po sobi je našla vse potrebno: kresilni kamen in suhi mah, osoljeno meso, ki bo dalo močno juho, jelenovo mast za mazilo za rane ter platno za obvezo. Platna je bilo sicer malo, toda takoj si je pomagala; bele, nagubane rokave svoje srajce strga z ramen.

Naglo in spretno ji gre vse, karkoli dela, izpod njenih majhnih, hitrih rok. In pri vsem, karkoli dela, poleti njen pogled tja k tihemu možu. Skozi vrata in okno sije solnce in dišeče prihaja gorski pomladanski zrak v majhno sobo, v kateri je bila usoda dveh ljudi na tehtnici.

Gitli je zanetila ogenj ter je pristavila skrbno oprano meso. Sedaj stee na prosto, da zopet izkoplje svežo korenino in da nabere smolo na smrekah, ki so stale okoli kočee. Na ognju raztaja nekoliko smole, jo zmeša z raztopljenim jelenovo mastjo ter postavi izgotovljeno mazilo na hladni prostor, da se ohladi. V loncu že vre juha. O, da bi saj že bilo poletje, si misli Gitli; poznala je vsa zdravilna in močna planinska zeljišča. Kako lepo dišečo juho bi mogla skuhati! Toda na planinskih lebah še ni poganjalo nobeno zeljišče in ni cvetela nobena cvetlica. Še srce, si misli, da je ljubi Bog ustvaril sneženke.

Prinese svežo vodo ter v ponvi zbere ves sneg, ki ga je našla po kotih med skalami okoli kočee. In sedaj se mora zgoditi, kar je bilo za njo najtežje: s tresočimi rokami, plaha in potrta prične delo. V miznici je našla nož. Ž njim odreže na mestu, kjer je imel Hajmo rano, rokav od njegovega jopiča ter razpara na rami šiv do vratu. Strese se, ko zagleda odkrito rano, ki je zijala s krvavimi robovi kot usta z rdečimi ustnicami. Krvavenje se je ustavilo, toda okoli rane se razteza široka, pekoča otekline.

Gitli z rokami zakrije obraz; naglo zopet najde v bolečini in muki izgubljeni pogum. Opere rano, hladi s snegom kipečo otekline ter vedno obnavlja skopneli sneg, dokler ne prične rdeča koža bledeti in otekline vpadati. Na platneno cunjno namaže mazilo, ga položi na rano ter rob pritrdi s smolo.

Sedaj je bilo storjeno. — O, Bog! — vzdihne iz olajšane ga srca ter se sklani nad Hajmota. Ne da bi se ganil, je pustil, da je storila z njim, kar je hotela. Njegova omotica, ne da bi se iz nje prebudil, se je izpremenila v globok spanec onemoglosti.

Da bi od njega preganjala zle duhove, ki imajo moč nad spečim človekom, ga prekrizna na čelu in prsih, splete iz bilke, ki jo je potegnila iz ležišča podoba "more" in jo položi pri vzglavju na tla poleg postelje. Nato pa zopet hiti k ognjišču. Juha je močna in lepo diši; meso zreže na majhne kose ter ga na čisti kameniti plošči s kamnom zdrgne v kašo, ki jo pomeša v juho. Nato še pridene kapljo korenine sneženke — po tem srce bolj živo bije in kri se pretaka živahnje — in juha je bila gotova.

V eni roki leseno žlico, v drugi pa krožnik juhe, sede na rob postelje.

— Hajmo!
Hajmo se ne gane.
Skloni se k njegovim ušesom.
— Hajmo!
— Tedaj pa se stegne z globokim vzdihom. in odpre oči.
Gitli mu smeje prikima.
— Poglej, kaj sem ti skuhal! O, to je dobro. — Kot bi imela otroka pred seboj, dne žlico k svojim ustnicam kot bi hotela pokušati. — A-a-h! To je dobro! Ali hočeš jesti?
Hajmo se skuša dvigniti, toda brez moči mu glava omahne na blazino.

— Samo ostani, samo ne muči se, bo že šlo! — Stopi bližje, mu drži žlico pred usta in ko Hajmo vzame in s težavo požre, mu Gitli prigovarja, kakor je sto in stokrat govorila svoji mali, sladki Mimici.

Otrok skrbi ji je bil te dni vzeti, in dobila je drugega otroka skrbi.

Ko mu podaja žlico za žlico, opazi, da je tudi v njej gorla lakota. Od preteklega večera ni imela niti enega grizljaja v ustih. V omari je bil hlebec črnega kruha — dovolj dober je bil za njo. Vse drugo je morala ohraniti za Hajmota. Zapustiti ga ni smela in mogoče bo poteklo še mnogo dni, predno bo prišel kak človek do kočee.

(Dalje prihodnjč.)

NA POMOČ POPLAVLJENCEM

V dolnjem teku je reka Mississippi tako narastla, da je moralo 25.000 oseb pobegniti na višje ležeče kraje. Na sliki vidite, kako v mestu Marks, Miss., razlagajo s trucka čolne, ki bodo služili poplavljenecem za prevoz.

IZUMI BREZ KORISTI

Usodna avtomobilska vožnja.

Pred časom so poročali listi, da je fiziku Burroughsu uspelo izumiti aparat, ki kaže s posebnimi nihaji ležišča petroleja v zemlji. Dotlej znanost ni poznala nobene metode, po kateri bi lahko zanesljivo odkrivala kakšne naravne zaklade v zemlji. Strokovnjaki so lahko domnevali, da so na gotovih mestih bogate zaloge "tekočega zlata" pod zemeljskimi plastmi, toda domneve je bilo treba vedno preizkusiti z dolgotrajnimi in dragimi vrtanji. En sam takšen poskus stane tudi do 100.000 dolarjev. Lahko si mislimo, kakšno pozornost je zbudil Burroughsov izum v vrstah petrolejskih magnatov, posebno ko se je z nekoliko poskusi izkazalo, da je res zanesljiv. Družbe so mu ga hotele odkupiti za bajne vsote. Povabili so ga, da bi prišel iz San Francisco v Los Angeles skleniti končno pogodbo. Burroughs se je res odpravil v Los Angeles, kjer je hotel izvršiti tudi formalnosti izuma. Tedaj se je avtomobilu, v katerem se je peljal, približala katastrofalna nezgoda. Izumitelja je ubilo na mestu, aparat je postal nerazrešljiva zmešnjava razbitih delov. Zaman so skušali iz njegovih ostankov in izumiteljevih skopih zapisov, ki so jih našli v njegovi sobi, odkriti njegovo skrivnost.

Izumitelj v blaznici.

Nekaj podobnega se je zgodilo istotako v Ameriki Jamesu Stephensu, izumitelju kovine, ki bi pomenila ogromen prekrat za vso kovinsko industrijo. Stephens je zbudil pred leti ogromno senzacijo z izjavo, da je izumil kovino "novo železo" (feronovo), ki je trda kakor jeklo, a trikrat lažja in polovico cenejša od tega. Amerika je bila navdušena, velike železniške družbe so hotele naročiti za poskušnjo tisoče ton novega materiala za tirnice. Stephens pa je v eni največjih ameriških jeklar, ki mu je dala na razpolago svoje naprave in bogate finančne viire, pripravljaval vse potrebno, da bi pričela produkcijo na de-

belo. Tedaj je nenadoma zbluznel, večletni duševni napor so mu omračili um in ga spravili v blaznico. V njej je umrl pred nekoliko meseci, ne da bi v redkih trenutkih duševne jasnosti razodel skrivnost svojega izuma.

Zlet lastnega odkritja.

Še bolj tragična usoda je doletela nemara francoskega fizika Gerarda Renaulta, izumitelja stroja, ki je pridobival električno silo naravnost iz zraka. V njegovi delavnici v Grenoblu je imela cela vrsta strokovnjakov priliko opazovati ta stroj v obratovanju in se prepričati, da ne gre za nobeno samoprevaro ali goljufijo. Pozvali so ga, naj bi prevajal svoj epohalni izum pred večjim krogom učenjakov v Parizu. Renault se je takoj odzval temu vabilu in je v prostorih akademije montiral svojo napravo. Zadnji dan pred odločilnimi poskusi je šel še enkrat pregledat aparaturo, da-li deluje brezhibno. Nekoliko minut pozneje so zaslišali iz tega prostora močan pok, takoj nato so se dim in plameni pokazali skozi okna in vrata. Pozneje so našli Renaultovo truplo in trupli obeh njegovih pomočnikov popolnoma zoglenela, vsa naprava je bila komaj kup raztaljene kovine. Nikoli niso mogli dognati, kako je prišlo do eksplozije in na kakšen način je Renaultov stroj deloval.

Razstrelivo "krazon".

Zadnji primer iz najnovejšega časa: Angleški učenjak Bernard Filler je izumil "krazon", tako strahovito razstrelivo, da je izredno majhna količina te snovi zadostovala za izvrnanje tolišne luknje v zemljo, da bi bilo v njej dovolj prostora za večnadstropno hišo. Ta poskus je napravil Filler pred zastopniki angleške vlade, ki si je hotela novo razstrelivo, seveda takoj rezervirati. A še preden je prišlo do pogodbe, so listi sporočili, da je Fillerjev laboratorij zletel v zrak in da je tudi izumitelj sam z vsemi svojimi zapiski postal žrtev katastrofe.

NAPOVEDOVANJE VREMENA

Dočim meteorološka veda odklanja napovedovanje vremena za daljšo dobo in priznava, da niti za nekaj dni ne moremo povsem zanesljivo napovedati vremena, kroži jo med ljudstvom vremenske napovedi za cele mesece ali celo za cela leta. Navadno se oglašajo po novem letu največ vremenskih prorokov, ki znajo povedati, kakšno bo vreme vs leto. Če bi hoteli verjeti tem prorokom, bi doživeli letos še v maju silne snežne meteže, zato pa v juliju strašno vročino. Vrednost teh vremenskih napovedi je pa seveda problematična, ker sloni večinoma na najrazličnejših domnevah in ugibanjih. Kakor vse v naravi, ima tudi vreme svoje zakone. Toda pri veliki različnosti pojavov v vremenu je tudi pri vsem prizadevanju vede zelo težko ugotoviti te zakone, najti njihovo pravo sled. Izvestna temeljna pravila so nam sicer že znana, toda to ne zadostuje, da bi lahko popolnoma pojasnili eno največjih skrivnosti narave.

Kmetje imajo že od nekdaj svoja pravila za napovedovanje vremena. Razen tega je treba omeniti znani stoletni koledar in razne živali, ki jih smatra ljudstvo za vremenske proroke. Toda vse to priznava moderna veda samo kot zgodovinsko zapuščino, kajti nje se drži patina ustnega izročila veljati za povsem zanesljivo. Tako je tudi s stoletnim kole-

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

- 21. februarja: Saturnia v Trst
- 22. februarja: Europa v Bremen, Olympia v Cherbourg
- 23. februarja: Champlain v Havre
- 27. februarja: Manhattan v Havre, Rex v Genoa
- 1. marca: Majestic v Cherbourg
- 6. marca: Albert Ballin v Hamburg, President Harding v Havre
- 8. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen, Westerland v Havre
- 9. marca: Paris v Havre, Roma v Genoa
- 13. marca: Deutschland v Hamburg, Washington v Havre
- 15. marca: Olympia v Cherbourg
- 16. marca: Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 20. marca: Hamburg v Hamburg, Vesudum v Boulogne, Pres. Roosevelt v Havre
- 22. marca: Pennland v Havre, Majestic v Cherbourg
- 23. marca: Ile de France v Havre
- 27. marca: New York v Hamburg, Saturnia v Trst, Manhattan v Havre
- 29. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen
- 30. marca: Paris v Havre, Stuttgart v Hamburg, Rex v Genoa

Cena
DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA
Angleško-slovensko Berilo
ENGLISH SLOVENE READER
STANE SAMO
\$2
Naročite ga pri —
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

ZA LETO 1935

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

SPISI NABOŽNE VSEBINE

- BOŽJA POT MATERE BOŽJE
31 strani. Cena 30
- FABIOLA. Cerkev v katakombah. 222 str. Cena 45
- DUHOVNI BOJ. 384 strani. Cena 50
- MESLJA. 160 strani. Cena 50